

За реєстром №

Державний архів Миколаївської області

Очаківська фортечна Свято-Миколаївська церква

1804 – 1842

Очаківський військовий собор

1842 – 1920

Очаківська Свято-Миколаївська соборна церква

1920 – 1925

м. Очаків, Одеського повіту Херсонської губернії,
з жовтня 1922 р. – Миколаївського повіту Одеської губернії,
з березня 1923 р. – Миколаївського округу Одеської губернії,
з червня 1925 р. – Миколаївського округу

Фонд № 169

Опис № 1

справ постійного зберігання

1806-1908, 1922-1925

Передмова до опису № 1 фонду № 169
Очаківська Свято-Миколаївська соборна церква
за 1806-1908, 1922-1925 роки

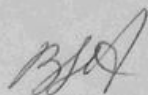
Очаківська фортечна Свято-Миколаївська церква розпочала діяльність у 1806 році. Перебувала у єпархіальному відомстві і знаходилась в управлінні Херсонської духовної консисторії. У 1827 році передана в управління обер-священника армії і флотів, у 1834 році причислена до відомства армійського протоієрея Миколаївського морського госпіталю. У 1842 році перейменована в Очаківський військовий собор, який у 1846 році був переданий у відомство коменданта Очаківської фортеці. У 1864 році собор знову був переданий у єпархіальне відомство. Згідно з наказом по військовому відомству від 17 лютого 1900 року № 53 Очаківський собор причислений до штабу Очаківської фортеці з найменуванням Очаківський військовий собор, який після подій 1917 року перейменований в Свято-Миколаївську соборну церкву. Закрита церква у 1930 році.

До опису внесено 46 справ за 1806-1908, 1922-1925 роки. Це імператорські маніфести, укази Сенату і Синоду. Ордери протопресвітера військового і морського духовенства. Циркуляри начальника штабу Одеського військового округу. Накази по Очаківській фортеці. Сповідні списки військових чинів Очаківської фортеці, офіцерів та нижніх чинів Чорноморського флоту. Документи з особового складу причту, про призначення священників на посади викладачів у навчальні заклади, про святкування 100-річчя взяття фортеці Очаків. Описи церковного майна, прибутково-видаткові документи. Метричні та сповідні книги.

Хронологічний принцип систематизації документів в опису не дотриманий. В зв'язку з широким використанням документів фонду в науково-історичних цілях пересистематизація справ в опису не проводилась.

Опис перероблений у травні 2009 року. Під час перероблення опису були уточнені та відредаговані заголовки справ, їх крайні дати. Складена передмова до опису, під № 46 внесений старий архівний опис.

Заст. начальника відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

В.В.Нечитайло

26.05.2009

Очаківська Свято-Миколаївська
соборна церква

Фонд № 169
Опис № 1
справ постійного зберігання
за 1806-1908, 1922-1925 роки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор держархіву
Миколаївської області

Л.Л.Левченко

« _____ 2009 р.

№ з/п	Інд. справи	Заголовок справи	Крайні дати документів	Кількість аркушів	Примітки
1	2	3	4	5	6
1		Укази Херсонської духовної консисторії, листування з священнослужителями про представлення відомостей про кількість приходів, прибутки церковнослужителів, рух церковних коштів; сповідні списки нижчих чинів Очаківської фортеці, свідоцтва на дозвіл вступу до шлюбу. Списки церковних служителів і старост	20 січня 1806 22 грудня 1810	775	
2		Укази, розпорядження Сенату і Синоду про передачу церков при адміралтействі, морських госпіталях, фортецях та ін. в управління обер-священника армії і флотів; ордери протопресвітера, рапорти священника Свято-Миколаївської фортечної церкви та листування про представлення уточнених метричних відомостей, відправлення молебнів з приводу одержаних російськими військами перемог у війні з Туреччиною та закінченням війни з Персією; про нагородження священника Діонісія Судковського	22 липня 1827 26 червня 1833	202	
3		Ордери, розпорядження обер-священника армії та флотів на виконання указів Синоду, рапорти священника Очаківської соборної церкви та листування про порядок внесення записів до метричних	23 січня 1829 2 березня 1842	419	

1	2	3	4	5	6
		книг, надання звітів про рух церковних коштів, ставлення до греко-уніатської церкви та розкольників, умови надання прав священикам навчати дітей Закону божому, призначення та звільнення церковнослужителів та розміри платні їм; свідоцтва на дозвіл вступу до шлюбу			
4		Укази Сенату і Синоду, ордери обер-священника армії і флотів про проведення перепису населення та складання ревізьких реєстрів, порядок допуску до християнських обрядів сповіді і причастя військових чинів інших віросповідань, про дозвіл священно- і церковнослужителям приватного навчання дітей своїх прихожан російському письму і читанню. Ревізькі реєстри священно- і церковнослужителів та їх сімей Свято-Миколаївської соборної церкви	15 січня 1831 27 грудня 1835	205	
5		Ордери обер-священника армії і флотів, протоієрея Миколаївського морського госпіталю, накази Херсонської духовної консисторії та листування про ведення метричних книг, призначення церковнослужителів, ремонт собору. Положення про військових священників. Свідоцтва на право вступу до шлюбу. Журнал вихідних документів настоятеля собору за 1844 рік	3 січня 1841 18 грудня 1845	652	
6		Ордери обер-священника армії і флотів, протоієрея Миколаївського морського госпіталю, коменданта Кінбурнської фортеці про заборону синам військових брати шлюб до вступу їх на дійсну військову службу, порядок допущення церковнослужителів до здійснення християнських обрядів, надсилання метричних відомостей; рапорти і листування з військовими чинами Кінбурнської фортеці про ремонт	15 січня 1846 21 грудня 1848	461	

1	2	3	4	5	6
		військового собору. Відомості про рух церковних коштів			
7		Указ Херсонської духовної консисторії, листування з Херсонським губернським правлінням, Очаківською міською ратушею про спорудження кам'яної огорожі навколо Очаківського православного кладовища	24 червня 1849 14 вересня 1862	154	
8		Маніфести імператора, укази і розпорядження Синоду і Сенату, ордери обер-священника армії і флотів, Миколаївського морського госпіталю, листування з комендантом Кінбурнської фортеці про порядок проведення перепису населення по духовному відомству, побудову дзвіниці та ремонт Свято-Миколаївської соборної церкви, вибори старости, прибутки і видатки церковних коштів. Ревізькі реєстри священно- і церковнослужителів. Сповідні списки міщан, чиновників і військових чинів	10 січня 1849 2 грудня 1850	391	
9		Маніфести імператора, ордери, розпорядження обер-священника армії і флотів, протоієрея Миколаївського морського госпіталю про переведення Очаківської Свято-Миколаївської соборної церкви у цивільне відомство, представлення метричних книг та звіту про надходження і витрати церковних коштів; листування з комендантом Кінбурнської фортеці та міською ратушею про побудову кам'яної дзвіниці собору, збір коштів з прихожан на користь церкви. Духовні заповіти військових	5 червня 28 грудня 1851	63	
10		Укази Синоду, Херсонської духовної консисторії, ордери обер-священника армії і флотів, протоієрея Миколаївського морського госпіталю про порядок набору вихованців до духовної семінарії,	1 вересня 1851 26 грудня 1852	350	

1	2	3	4	5	6
		розподілення навчальних предметів в нижчих духовних училищах та поведінку вихованців, побудову дзвіниці військового собору; листування священика собору з ввіреними йому церквами про надсилання метричних відомостей, майновий стан церков, ремонт їх, розміри платні церковнослужителям . Рапорти і прохання прихожан			
11		Ордери, розпорядження обер-священика армії і флотів, Херсонської духовної консисторії, протоієрея Миколаївського морського госпіталю про збір пожертвувань на користь вдів і сиріт та благодійних закладів, складання ревізьких реєстрів священно- і церковнослужителів і їх сімей, представлення плану і кошторису на будівництво дзвіниці та ремонт собору; листування про будівництво нової церкви на хуторі Бейкуш, представлення прибутково-видаткових та метричних книг, призначення та розміри платні церковнослужителям, виконання заповітів померлих. Ревізькі реєстри священно- і церковнослужителів Свято-Миколаївської собору. Іменний список чиновників і нижніх чинів православного віросповідання Очаківської фортеці та службовців Очаківської митної застави	6 грудня 1856 22 грудня 1860	395	
12		Маніфест імператора про скасування кріпосного права, роз'яснення Синоду з питання вінчання звільнених людей; ордери протопресвітера військового і морського духовенства, приписи Херсонської духовної консисторії про передачу Очаківського Свято-Миколаївського собору з військового у єпархіальне відомство, розгляд прохання жителів двох хуторів Бейкушів про освячення місця спорудження нової церкви, порядок хрещення малолітніх	19 січня 1861 3 лютого 1870	580	

1	2	3	4	5	6
		евреїв, магометан і язичників; листування про представлення метричних відомостей, стан та оновлення іконостасу собору. Прохання про здійснення обрядів сповіді і причастя. Сповідні списки військових чинів			
13		Ордер Синоду про визнання за духовними православними установами права власності на нерухомість за давністю володіння; листування про відзначення 100-річчя з дня взяття штурмом м. Очакова, спорудження будинку для причту Очаківського собору, кошти на утримання відкритої в Очаківській фортеці постійної офіцерської школи. Списки загиблих та поранених при штурмі Очакова, сповідні списки учнів міського училища	30 листопада 1859 29 листопада 1903	42	
14		Розпорядження Херсонської духовної консисторії з питань церковних коштів, порядок затвердження на посади церковних старост; прохання державних селян с. Іванівки і міщан с. Куцуруб та протокол засідання членів Очаківської міської думи про залишення церкви в с. Куцуруб; листування про збір пожертвувань на оновлення іконостасу Очаківського Свято-Миколаївського собору, рапорти церковнослужителів про представлення метричних та прибутково-видаткових книг. Метричні свідоцтва та на право вступу до шлюбу	15 серпня 1871 29 грудня 1880	266	
15		Розпорядження Херсонської духовної консисторії про надання Синоду відомостей про стародавні церковні предмети, що мають історичне або археологічне значення, та список цих предметів. Положення про початкові народні училища. Свідоцтва, посвідчення на дозвіл вступу до шлюбу. Білети на	8 січня 1881 27 жовтня 1883	418	

1	2	3	4	5	6
		тимчасове проживання в інших губерніях Росії. Сповідні списки офіцерів і нижніх чинів фортеці. Накази по Очаківській фортеці			
16		Розпорядження Херсонської духовної консисторії про порядок хрещення дітей сектантів-молокан, заходи під час приїзду імператора; рапорти, прохання, листування про справлення обрядів поховань, говіння військових, рух церковних коштів, видачу метричних свідоцтв. Свідоцтва і посвідчення на дозвіл вступу до шлюбу. Білети на тимчасове проживання в інших губерніях Росії	16 грудня 1883 25 жовтня 1886	402	
17		Укази Херсонської духовної консисторії, протокол засідання Очаківської міської думи про святкування 100-річчя взяття штурмом фортеці Очаків. Рапорти, листування з установами військового відомства про доцільність переведення Очаківського Свято-Миколаївського собору з єпархіального у військове відомство, спорудження нової церкви у м. Очаків, прибутки та видатки церковних коштів, правила внесення метричних записів на картки. Свідоцтва і посвідчення на дозвіл вступу до шлюбу. Білети на тимчасове проживання в інших губерніях Росії. Сповідні списки офіцерів, чиновників і нижніх чинів	10 лютого 1887 28 грудня 1889	646	
18		Укази Херсонської духовної консисторії, рапорти, листування про порядок виборів церковних старост, видачу метричних свідоцтв, справлення обряду поховання померлих; прохання служителів собору про збільшення платні	11 січня 24 грудня 1890	111	

1	2	3	4	5	6
19		<p>Укази Херсонської духовної консисторії про закриття самостійного приходу при Куцурубській церкві і причислення жителів сіл Куцуруба і Іванівки до Очаківського собору; рапорт штабу Очаківської фортеці командуючому військами Одеського військового округу про доцільність передачі собору у військове відомство з описанням короткої історії соборної церкви; листування про розширення собору, справлення обрядів сповіді і причастя, прохання здійснити обряд поховання померлих.</p> <p>Відомості про чисельність гарнізону Очаківської фортеці</p>	<p>10 січня 19 грудня 1891</p>	140	
20		<p>Розпорядження Херсонської духовної консисторії про порядок збору пожертвувань на користь товариств спасіння на водах та сліпих, закріплення нерухомого майна, пожертвованого на користь церковноприходських шкіл; відомості про церковноприходські школи по приході Очаківської соборної церкви та вчителів Закону божого в них; листування зі штабом Очаківської фортеці про видачу метричних свідоцтв, справлення обрядів сповіді, причастя, поховання військових чинів</p>	<p>8 лютого 22 грудня 1892</p>	90	
21		<p>Укази Херсонської духовної консисторії, листування про викладання церковних предметів у школах, збір добровільних пожертвувань, представлення сповідних списків військових, допуск до причастя та іш.</p>	<p>21 січня 31 грудня 1893</p>	88	
22		<p>Укази Синоду про увічнення пам'яті імператора Олександра III, Херсонської духовної семінарії про правила внесення грошових сум до прибутково-видаткових книг та зберігання їх, будівництво нової церкви у місті Очакові; листування про</p>	<p>8 січня 1894 12 грудня 1895</p>	69	

1	2	3	4	5	6
		приведення до присяги свідків в судах, порядок говіння чинів Очаківського гарнізону, з особового складу служителів собору			
23		Підписні листи на добровільні пожертвування на ризу до храмової ікони святого Миколи-Чудотворця Очаківського собору в пам'ять 100-річчя взяття Очакова	31 грудня 1894 29 квітня 1895	23	
24		Розпорядження Херсонської духовної консисторії на виконання Указів Синоду. Прохання начальників військових установ Очаківської фортеці та листування про проходження обрядів говіння та сповіді військовими чинами Очаківської фортеці, про надсилання сповідних списків	30 січня 7 грудня 1896	48	
25		Розпорядження Херсонської духовної консисторії, листування про спорудження будинку при соборі та з особового складу служителів собору, надсилання сповідних списків військових гарнізону Очаківської фортеці; прохання про приведення до присяги новрбранців і свідків у судових справах. Журнал засідання Очаківської міської думи	10 лютого 23 грудня 1897	87	
26		Документи про закріплення за Очаківським собором заповіданої йому левади в передмісті Очакова на хут. Бейкуш (духовний заповіт, відомість нерухомого майна, укази та листування Херсонської духовної консисторії, рапорти, посвідчення та ін.)	28 березня 1865 20 листопада 1902	78	
27		Циркулярне розпорядження Херсонської духовної консисторії про збір та представлення статистичних відомостей про стан сектантства у церковних приходах, листування про проведення уроків Закону божого з нижніми чинами гарнізону Очаківської фортеці,	4 січня 29 травня 1898	94	

1	2	3	4	5	6
		обладнання церковно-приходської школи при соборі, справлення обрядів говіння, причастя; приведення до присяги новобранців гарнізону та свідків на суді, з особового складу служителів собору			
28		Розпорядження Херсонської духовної консисторії, правила хрещення євреїв, рапорти коменданта Очаківської фортеці командуючому військами Одеського військового округу про затримку переведення Очаківської соборної церкви у військове відомство; листування про видачу метричних записів, говіння військових чинів та ін.	4 січня 26 грудня 1899	115	
29		Розпорядження протопресвітера військового і морського духовенства, наказ по військовому відомству та листування про переведення Очаківського Свято-Миколаївського собору у військове відомство. Рапорти і листування про рух церковних коштів, спорудження огорожі і будинку на кладовищі собору, особовий склад служителів собору	11 січня 5 грудня 1900	145	
30		Постанова ради Одеського товариства образотворчих мистецтв про порядок призначення стипендії ім. Р.Г. Судковського учням художнього училища. Звернення Херсонської духовної консисторії про збір пожертвувань на користь Російського товариства Червоного Хреста; листування з духовним правлінням при протопресвітері військового і морського духовенства про спорудження церковно-приходської школи, нагородження протоієрея Гавриїла Судковського в зв'язку з 60-річчям пасторської діяльності. Список духовних осіб - викладачів в церковно-приходській школі собору. Накази по Очаківській фортеці	19 січня 20 грудня 1901	124	

1	2	3	4	5	6
31		Підписний лист на збір пожертвувань на благоустрій церковного хору. Список офіцерів і чиновників Очаківської фортеці і лазарету при ній та відомість зібраних з них коштів по підписці, рапорти і повідомлення про надходження коштів по підписці. Списки півчих собору на видачу їм платні	15 січня 1901 20 листопада 1903	50	
32		Повідомлення штабу Очаківської фортеці про наказ по військовому відомству про причислення Очаківського собору до штабу фортеці з найменуванням Очаківський військовий собор. Інструкція чинам Очаківської фортечної жандармської команди. Листування з наглядцем церковних шкіл Одеського повіту про забезпечення шкіл книгами, кадрами учителів та про постанову Синоду щодо дітей іудейського і магометанського віросповідання, створення при штабі Одеського військового округу комісії по релігійно-моральному вихованню військових. Рапорт протоієрея Р.Судковського про запрошення його до Севастополя на спуск корабля "Очаків". Промова в річницю смерті О.В. Суворова з описанням перемог над турками на Кінбурнській косі та взяття фортеці Очаків у 1788 році. Кошторис на оновлення іконостасу військового собору. Накази по Очаківській фортеці	24 березня 1900 30 листопада 1902	147	
33		Укази і розпорядження Синоду, протопресвітера військового і морського духовенства. Відомості про стан школи грамоти при Очаківському військовому соборі. Листування про благоустрій кладовищ, збір пожертвувань, видачу метричних свідоцтв, призначення церковнослужителів. Накази по Очаківській фортеці	28 січня 1902 10 грудня 1903	85	

1	2	3	4	5	6
34		Книга реєстрації надходжень коштів по Очаківському військовому собору за 1901-1903 роки		63	
35		Звіт початкової церковної школи за 1902 рік, листування з протопресвітером військового і морського духовенства та установами військового відомства про збір пожертвувань для надання допомоги хворим і пораненим воїнам на Далекому Сході та на потреби братства при притулку для хворих дітей, відправлення богослужінь та церковних обрядів, видачу метричних витягів, затвердження проекту і кошторису на перебудову собору	10 листопада 1903 30 листопада 1904	103	
36		Указ духовного правління протопресвітера військового і морського духовенства по упрощенню заключення шлюбів. Циркуляр штабу Одеського військового округу про релігійно-моральне виховання військ. Листування про купівлю і будівництво будинків собором, метричні записи, з особового складу служителів собору. План будинку і двору А.Є.Кухіна в м. Очакові	3 січня 1906 19 грудня 1907	33	
37		Положення про військове кладовище і порядок поховання військових чинів на ньому. Листування з духовним правлінням протопресвітера військового і морського духовенства про перебудову і капітальний ремонт військового собору. Накази по Очаківській фортеці	22 січня 1907 18 березня 1908	53	
38		Звітна відомість грошових зборів і внесків, акт перевірки та листування про рух церковних коштів, призначення церковника собору, непристойну поведінку міського голови Калініченка. Описи нот для церковного хору. Наказ по Очаківській фортеці	9 січня 28 листопада 1908	131	

1	2	3	4	5	6
39		Статут релігійної общини Очаківського Свято-Миколаївського собору. Описи церковного майна та вилучених церковних цінностей общини віруючих. Протоколи загальних зборів членів общини, засідань приходської ради та правління общини собору	11 січня 1922 29 грудня 1925	59	
40		Укази духовного правління Херсонської духовної консисторії. Свідоцтва на дозвіл вступу до шлюбу	1 січня 1811 12 листопада 1827	425	
41		Метрична книга Свято-Миколаївського собору за 1862 рік		104	
42		Те саме, за 1863 рік		94	
43		Те саме, за 1864 рік		83	
44		Те саме, за 1865 рік		107	
45		Акти записів про народжених за 1904-1908 роки		154	
46		Архівний опис за 1806-1908, 1922-1925 роки			

До опису внесено 46 (сорок шість) справ з № 1 по № 46 за 1806-1908, 1922-1925 роки.

Опис перероблений
заст.начальника відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

В.В.Нечитайло

27.05.2009

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК
Держархіву Миколаївської області

№ _____

В опису пронумеровано 16 (шістнадцять) аркушів.

Заст.начальника відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

В.В.Нечитайло